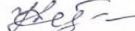

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа с. Цалык»

Программа принята
на заседании ШМО

(протокол № 1 от 28.09.2023 г.)

Согласовано
зам. директора по УВР

 Годжиева Д.Э.

Директор МБОУ СОШ с. Цалык
Дзгоева Д.С.
(приказ № 123 от 28.09.2023 г.)

Рабочая программа по учебному курсу

«Родной язык (осетинский)»

Составил (а): учитель Боциева А.В.

с. Цалык, 2023 г.

Къёлиндарон-тематикон пълан ирон æвзагæй 9-æм къласæн

арæзт у Республика Цæгат Ирыстон-Аланийы ахуырад æмæ наукæйы Министрады уынаффæмæ гæсгæ фидаргонд программæйы бындурыл (Ирон æвзаджы программæ 1-11 кълæстæн. Автор: Пухаты Л.р-ад– Дзæуджыхъæу: СЕМ, 2014. – 76 ф.).

Сахатты нымæц лæвæрд цæуы, 9-æм къласы 2016-2017 азы Республикон Базисон пълан куыд амоны (къуыри 1,5 сахаты ирон æвзагæй.Ёдæппёт – 51сахаты), уымæ гæсгæ.

Кусæн программæ аразгæйæ, хъусдард цыд универсалон ахуырадон архæйдтыты иумæйаг программæмæ (ФПАС), мадæлон æвзаджы урокты сыл куыд кусын хъæуы, уыцы амынддзинæдтæм.

№	ны-мæц	Урочы темæ	сах.	Ахуыры фæстиуджытæ (ФПАС-мæ гæсгæ)			Ахуырадон архæйдтытæ
				Предметон	Универсалон ахуырадон архæйдтытæ	Удгоймагон	
1.		Ирон ёвзаджы цыртдзёвæнтё. 5-7 къл.рацыд ёрмёг зёрдыл ёрлæууын кёнын.	1 1	Ныхасы рæзтыл бакусын. Ирон æвзаджы орфографион æмæ пунктуацион æгъдæуттæ бафидар кæнын.	Коммуникативон: нихасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын нихасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Мадæлон æвзаджы ахадындзианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Беседæ, индивидуалон бафарст; фронталон бафарст; нывмæ гæсгæ куыстытæ, тексты анализ; сфæлдыстадон куыст.
2.		Синтаксисы тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	1	Зæрдыл æрлæууын кæнын синтаксисы æмбарынадтæ; æвзаджы иуæгтæ кæрæдзиуыл барын, анализ сæ кæнын зонын	Коммуникативон: хи нихас аразын, нихасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: хи хъуыдытæ раггом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи нихас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Мадæлон æвзаджы ахадындзианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ нихасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст
3.		Дзырдбаст. Хуымæтæг хъуыдыйад. Хъуыдыйады уæнгтæ. Хъусгёфыст.	1	Зæрдыл æрлæууын кæнын дзырдбаст æмæ хъуыдыйады хицæндзинадтæ, дзырдбаст æмæ хъуыдыйад аразыны мадзæлттæ	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын нихасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын.	Мадæлон æвзаджы ахадындзианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ нихасы рæзтыл куыстытæ. Къордты куыст, индивидуалон куыст

					Базонæн: хи архæйдтыты рефлекс; хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй раварын.		
4.		Радьдтытыл куыст. Хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ, бавæргæ дзырдтæ æмæ æвастхæртимæ. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ. Бæттæгтæ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ.	1	Зæрдыл æрлæууын кæнын синтаксисон æмбарынадтæ: сидæн, бавæргæ конструкцитæ, æмхуызон уæнгтæ.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Мадалон æвзаджы ахадындианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Тексты пунктуацион анализ. Хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ аразыныл куыст. Диалогон ныхасы рæзтыл куыст
5		Контролон хъусгёфыст. Рёдыдтытыл куыст.	2		Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын		
1		Вазыгджын хъуыдыйады æмбарынад.	1	Æрдзурын вазыгджын хъуыдыйады хицæндзинадыл; æвзаджы иуæгтæ кæрæдзиуыл барын, анализ сæ кæнын зонын	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Мадалон æвзаджы ахадындианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Текстимæ куыст: тексты анализ, текст рацаразыныл куыст æмæ а.д., алыхуызон жанрты æмæ функционалон хуызты тексттæ аразын;
2		Бæттæгджын вазыгджын хъуыдыйæдтæ. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйад. Йæ хицæндзинадтæ.	3 1	Равзарын бæттæгджын вазыгджын хъуыдыйады хицæндзинадтæ.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмаг гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлекс;	Мадалон æвзаджы ахадындианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст

					хи хъуыдытæ (зонындзинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын.		
3		Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ иугæнæг, ныхмæвæрды æмæ дихон бæттæгтимæ. Æрхæцæн нысæнттæ бабæтгæвазыгджын хъуыдыйæдты.	1	Равзарын бæттæгджын вазыгджын хъуыдыйады хицæндзинаедтæ.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлeksi; хи хъуыдытæ (зонындзинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын.		Хъуыдыйады æвзæрст. Сфæлдыстадон куыстытæ. Диалогон ныхасы рæзтыл куыст. Тексты пунктуацион анализ.
4		Текстмæ хæстæг (бæлвырд) изложени.	1	Ныхасы рæзтыл бакусын. Ирон æвзаджы орфографион æмæ пунктуацион æгъдауттæ бафидар кæнын.	Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынаедтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Мадæлон æвзаджы ахадындзианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст
5		Домгæвазыгджын хъуыдыйад.-10с Сæйраг æмæ уæлæмхæст хæйттæ.	1 сах.	Равзарын домгæвазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ æмæ сæ арæзт.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Мадæлон æвзаджы ахадындзианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Синтаксисон æвзæрстытæ; домгæвазыгджын хъуыдыйад, иртæстгонд уæнгтæ кæм уа, ахæм синонимон хуымæтæг хъуыдыйадæй ивын.
6		Бæттæгтæ æмæ бæттæг дзырдтæ домгæвазыгджын хъуыдыйæдты.	1	Дзырды хæйттæ зæрдыл æрлæууын кæнын; дзырд æвзарын куыд зонынц, уый сбæрæг	Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк	Ирон лексикайы хъæздыгдзинад æнкъарын	Дзырдарæзтон æвзæрстытæ, ног дзырдтæ аразыныл куыст

				кæнын	хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынаедтæ зæрдыл æрлæууын кæнын		
7		Контролон хъусгёфыст. Рёдыдтытыл куыст.	2				
1		Уæлæмхæст хайы бынат домгæвазыгджын хъуыды-йады.	1	Равзарын вазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ æмæ арæст.	Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынаедтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Æвзаджы иуæгтæ анализ æмæ синтез кæнынмæ тырнын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст. Къордты куыст, индивидуалон куыст
2		Уæлæмхæст хæйтты хуызтæ. Æмбарынгæнæн уæлæмхæст хай.	1	Ирон æвзаджы орфографион æмæ пунктуацион æгъдаугтæ бафидар кæнын.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Мадæлон æвзаджы ахадындианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Фысгæ куыст. Синтаксисон æвзæрстытæ.
3		Бæрæггæнæны уæлæмхæст хай.	1	Равзарын вазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ æмæ арæст.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Мадæлон æвзаджы ахадындианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст

4		Фадатон уәләмхәст хәйттә. Бынаты уәләмхәст хай. Афоны уәләмхәст хай.	1	Равзарын вазыгджын хъуыдыйәдты хуызтә әмә арәзт.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рәдыдтытә раст кәнын Регулятивон: ахуырадон архәйдтыты фәтк сбәрәг кәнын, әмкъласонтимә иумә архайын, хибарәй ног ахуырадон архадмә рахизын Базонән: әвзаджы иуәгтән анализ кәнын, дзырдты әмә хъуыдыйәдты хсән ахастытә аразын	Мадәлон әвзаджы ахадындианад царды; ирон әвзаджы аивдзинад әмә йә эстетикон тых әнкъарын	Хъуыдыйады әвзәрст. Сфәлдыстадон куыстытә Диалогон ныхасы рәзтыл куыст
5		Сочинени-тәрхон «Цәстмәхъус ныхас фыдбылыз хәссы» (Къ.).	1	Ныхасы рәзтыл бакусын. Ирон әвзаджы орфографион әмә пунктуацион әгъдаугтә бафидар кәнын.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рәдыдтытә раст кәнын Регулятивон: ахуырадон архәйдтыты фәтк сбәрәг кәнын, әмкъласонтимә иумә архайын, хибарәй ног ахуырадон архадмә рахизын Базонән: әвзаджы иуәгтән анализ кәнын, дзырдты әмә хъуыдыйәдты хсән ахастытә аразын	Мадәлон әвзаджы ахадындианад царды; ирон әвзаджы аивдзинад әмә йә эстетикон тых әнкъарын	Дзургә әмә фысгә ныхасы рәзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст
6		Архайды хуызы уәләмхәст хай. Ёфсоны уәләмхәст хай.	1	Равзарын вазыгджын хъуыдыйәдты хуызтә әмә арәзт.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рәдыдтытә раст кәнын Регулятивон: ахуырадон архәйдтыты фәтк сбәрәг кәнын, әмкъласонтимә иумә архайын, хибарәй ног ахуырадон архадмә рахизын Базонән: әвзаджы иуәгтән анализ кәнын, дзырдты әмә хъуыдыйәдты хсән ахастытә аразын	Мадәлон әвзаджы ахадындианад царды; ирон әвзаджы аивдзинад әмә йә эстетикон тых әнкъарын	Хъуыдыйады әвзәрст. Сфәлдыстадон куыстытә. Къордты куыст, индивидуалон куыст
7		Нысаны ёмё ёфсоны уәләмхәст хәйттә.	1	Равзарын вазыгджын хъуыдыйәдты хуызтә әмә арәзт; әвзаджы иуәгтә кәрәдзиуыл барын, анализ сә кәнын	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рәдыдтытә раст кәнын Регулятивон: ахуырадон архәйдтыты фәтк сбәрәг кәнын, әмкъласонтимә иумә архайын, хибарәй ног ахуырадон архадмә рахизын	Мадәлон әвзаджы ахадындианад царды; ирон әвзаджы аивдзинад әмә йә эстетикон тых әнкъарын	Хъуыдыйады әвзәрст. Сфәлдыстадон куыстытә. Къордты куыст, индивидуалон куыст

				зонын	Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын		
8		Бадзырдон уæлæмхæст хай.	1	Равзарын вазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ æмæ арæзт			Къордты куыст, индивидуалон куыст
9		Домгæвазыгджын хъуыдыйад къорд уæлæмхæст хаймæ.	1	Равзарын вазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ æмæ арæзт.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Мадæлон æвзаджы ахадындианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ. Вазыгджын хъуыдыйæдтæй пайда кæнгæйæ, цардæй ист цауы тыххæй дзурын
10		Сфæлдыстадон изложени (хуымæтæг хъуыдыйæдтæй домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ саразын).	1	Ныхасы рæзтыл бакусын. Ирон æвзаджы орфографион æмæ пунктуацион æгъдæугтæ бафидар кæнын.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын		Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст
11		Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйад æмæ йæ хицæндзинадтæ.-4с Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хæйтты ахаст кæрæдзимæ сæ хъуыды æмæ хъæлæсы уагмæ гæсгæ.	2	Хъуыдыйады тыххæй рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Фыдыбæстæ æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Хъуыдыйады æвзæрст. Сфæлдыстадон куыстытæ

12		Æрхæцæн нысæнттæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдты.	2				
13		Вазыгджын хъуыдыйæдтæ алыхуызон бастдзинаæдтимæ: бæттæгтимæ æмæ æнæ бæттæгтæй	2	Равзарын вазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ æмæ арæзт.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын:	Мадæлон æвзаджы ахадындианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст; вазыгджын хъуыдыйады æрхæцæн нысæнттæ æмбарын кæнын; вазыгджын хъуыдыйад раст хъæлæсы уагæй кæсын.
14		Н/р Нывæцæн	1				
15		Стиль, стилистикæ.-8с. Дзургæ ныхасы стиль. Официалон стиль.	2	Равзарын стилистикæйы æмбарынаæдтæ, тексты хуызтæ æмæ ныхасы стильтæ.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Мадæлон æвзаджы ахадындианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ; хъуыддаджы гæххæттытæ (курдиат, автобиографи, суагъæ) фыссын.
16		Контролон хъусгёфыст. Рæдыдтытыл куыст.	2				
1		Наукон ёмё публицистикон стильтæ; се 'взагон арæзт.	2 сах.	Тексты хуызтæ æмæ ныхасы стильтæ.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн:	Мадæлон æвзаджы ахадындианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ; хъуыддаджы гæххæттытæ (курдиат, автобиографи, суагъæ) фыссын.

					æвзæджы иуæгтæн анализ кæнын,		
2		Аив литературон стиль, йæ хицæндзинад иннæ стильтæй. Лексикон, фразеологион æмæ грамматикон синонимтæ.	2	Равзарын стилистикæйы æмбарынадтæ, тексты хуызтæ æмæ ныхасы стильтæ; æвзæджы иуæгтæ кæрæдзиуыл барын, анализ сæ кæнын зонын	Коммуникативон: тексты стиль æмæ ныхасы хуыз бæрæг кæнын. Тексты мидис фæрстыгæм гæсгæ æвзарын. Регулятивон: тексты алыхуызон рæдыдтытæ агурын æмæ сæ раст кæнын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Мадаелон æвзæджы аивдзинад æнкъарын; лексикон нормæтæй пайда кæнынмæ тырнындзинад гуырын кæнын	Текстимæ куыст: тексты анализ, текст рацаразыныл куыст æмæ а.д., алыхуызон жанрты æмæ функционалон хуызты тексттæ аразын;
3		Сæйраг домæнтæ дзургæ æмæ фысгæ ныхасмæ. Ныхасы культурæ	1	Æрдзурын литературон æвзæджы нормæтыл, ныхасы сыгъдæгдзинадыл; ирон æвзаг уарзын кæнын; бамбарын кæнын, ирон æвзаг нæ адæмы культурон хæзна кæй у, уый; не 'взаг нæ адæмæн кæрæдзи æмбарыны сæйраг фæрæз кæй у, уый.	Коммуникативон: тексты стиль æмæ ныхасы хуыз бæрæг кæнын. Ныхасы пайда кæнын аивадон мадзæлттæй æмæ æндæр стилистикон фæрæзтæй. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын	Мадаелон æвзæджы ахадындианад царды; ирон æвзæджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Текстимæ куыст: тексты анализ, текст рацаразыныл куыст æмæ а.д., алыхуызон жанрты æмæ функционалон хуызты тексттæ аразын;
4		Æвзæджы тыххæй иумæйаг зонинагтæ-бс Æвзæджы ахадындианад æхсæнадон царды. Æвзæджы рæзты бастдзинад æхсæнады рæзтимæ.	1	Æрдзурын æвзæджы ахадындианадыл адæймаджы царды, ныхас æмæ æвзæджы хицæндзинадтыл; ирон æвзаг уарзын кæнын; бамбарын кæнын, ирон æвзаг нæ адæмы культурон хæзна кæй у, уый; не 'взаг нæ адæмæн кæрæдзи æмбарыны сæйраг фæрæз кæй у, уый.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзæджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Фыдыбæстæм æмæ мадаелон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Текстимæ куыст: тексты анализ, текст рацаразыныл куыст æмæ а.д., алыхуызон жанрты æмæ функционалон хуызты тексттæ аразын;
5		Иумæйаг æмбарынад æвзæгты хæстæгдзинады тыххæй. Ирон æвзæджы	1	Æрдзурын мадаелон æвзæджы ахадындианадыл адæймаджы царды,	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон:	Мадаелон æвзæджы ахадындианад царды; ирон æвзæджы аивдзинад	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ; темæмæ гæсгæ æнцойгæнæн

		бынат иннæ æвзæгты 'хсæн.		ныхас æмæ æвзаджы хицæндзинаедтыл; ирон æвзаджы дзырдугæтæй пайда кæнынмæ арæхсын;	ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	схемæтæ æмæ таблицæтæ цæттæ кæнын
6		Ирон æвзаджы диалекттæ æмæ ныхасыздæхтытæ. Литературон æвзаг æмæ диалекттæ, ныхасыздæхтыты ахастдзинаедтæ	1	Равзарын ирон æмæ дыгурон диалектты иуæй-иу грамматикон хицæндзинаедтæ. Æрдурын æвзаджы сыгъдæгдзинадыл.	Коммуникативон: тексты диалект кæнæ ныхасыздæхтæй ист дзырдтæ амонын. Иу диалекты дзырдтæ иннæ диалекты дзырдтæй ивын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Мадæлон æвзаджы ахадындзианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ. Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
7		Ирон æвзаджы рæзт. Ёвзагзонынады историйæ. Ирон æвзагзонынады зынгæ ахуыргæндтæ.	2	Иумæйаг æмбарынад æвзæгты хæстæгдзинады тыххæй. Ирон æвзаджы бынат иннæ æвзæгты 'хсæн; ныхасы хуызтæй (дзурын, ныхасмæ хъусын, кæсын, фыссын) пайда кæнынмæ арæхсын.	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ; темæмæ гæсгæ æнцойгæнæн схемæтæ æмæ таблицæтæ цæттæ кæнын; ирон æвзаджы тыххæй докладтæ кæнын, проектон куыстытæ æххæст кæнын
8		Æвзаджы тыххæй иумæйаг зонинагтæ	1	Иумæйаг æмбарынад æвзæгты хæстæгдзинады тыххæй. Ирон æвзаджы бынат иннæ æвзæгты 'хсæн; ирон æвзаг уарзын кæнын; бамбарын кæнын, ирон æвзаг	Коммуникативон: Ныхасы темæ, стиль бæлвырд кæнын. Ныхасы алы хуызтæй пайда кæнын. Хатдзæгтæ кæнын исты темæйы фæдыл. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын.	Мадæлон æвзаджы ахадындзианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ (сочинени-хæдзармæ куыст)

				нае адамы культурон хэзна кай у, уый; не 'взаг нае адамаен кэрæдзи æмбарыны сæйраг фæрæз кай у, уый.	Базонæн: æвзаджи иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын		
9		Рацыд æрмæг фæлхатынад-4с бæрæг уаг скæнын. Сфæлдыстадон куыстытæ.	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын. Ныхасы рæзтыл бакусын. Ирон æвзаджи орфографион æмæ пунктуацион æгъдаутæ бафидар кæнын.	Коммуникативон: Ныхасы темæ, стиль бæлвырд кæнын. Ныхасы алы хуызтæй пайда кæнын. Хатдзæгтæ кæнын исты темæйы фæдыл. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджи иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Мадæлон æвзаджи ахадындианад царды; ирон æвзаджи аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Беседæ, индивидуалон бафарст; фронталон бафарст; нывмæ гæсгæ куыстытæ, тексты анализ; сфæлдыстадон куыст; ирон æвзаджи тыххæй докладтæ кæнын, проектон куыстытæ æххæст кæнын
10		Ирон ёвзаджи диалекте ёмё ныхасыздёхтытё	2	Ирон æвзаджи бынат иннæ æвзæгты 'хсæн; ирон æвзаг уарзын кæнын;		Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	
11		Контролон хъусгёфыст. Рёдыдтытыл куыст.	2				
		Æдæппæт	51сах.				

Фиппаинагтæ:

1. Къæлиндарон-тематикон пълан хуызæгæн лæвæрд кай цауы, уымæ гæсгæ йæм алы ахуыргæнæгæн дæр йæ бон у ивдзинæдтæ бахæссын. Урокты хуызтæ, практикон куысты хуызтæ, УАА урочы, информацион ахуырадон фæрæзтæ алчи дæр фыссы йæхимæ гæсгæ, урочы цæмæй пайда кæны, уый хынцгæйæ. Хицæн स्कولاتы ирон æвзаг ахуыр кæнынаен алыхуызон сахæттæ лæвæрд кай цауы, уымæ гæсгæ ахуыргæнæджы ивдзинæдтæ бахæссын бахъæудзæн сахæтты нымæцмæ дæр.

2. Къæлиндарон-тематикон пъланмæ гæсгæ 9-æм къласы фысгæ куыстыты нымæц у ахæм: контролон диктанттæ – 4; изложенитæ – 2; сочиненитæ – 2 (фылдæр – хæдзармæ лæвæрд).

Фысгæ куыстытæ дæр лæвæрд цауынц хуызæгæн: ахуыргæнæгæн йæ уавæртæм æмæ स्कøладзауты зонындзинæдтæм гæсгæ йæ бон у сæ нымæцмæ ивдзинæдтæ хæссын.